

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžr/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7016200690
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7016200690.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členov senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Ivana Rumanu, v právnej veci navrhovateľky: B. Z., bytom Y. F. XXX, proti odporcovi: Okresný úrad Rožňava, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Ernesta Rótha 30, Rožňava, za účasti: 1. E. A., bytom R. XX, J., 2. Z. E., bytom H. B. XXX, 3. Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OU-RV-PLO-2016/000494-052 Sax zo dňa 28. apríla 2016, konajúc o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Sp/19/2016-137 zo dňa 12. júla 2017, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Sp/19/2016-165 zo dňa 20. mája 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Sp/19/2016-137 zo dňa 12. júla 2017, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Sp/19/2016-165 zo dňa 20. mája 2019 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením postupom podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu č. OU-RV-PLO-2016/000494-052 Sax zo dňa 28.04.2016, ktorým podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) rozhodol tak, že navrhovateľka spĺňa podmienky uvedené v ust. § 2 ods. 2 písm. c/ tohto zákona, keď v konaní boli splnené podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. n/ tohto zákona s tým, že jej nemožno navrátiť vlastníctvo k pozemkom v k.ú. P., pôvodne vedeným v pzkn. vl. č. 42, 66, 156, 314, 824, 26, 1078/a pre prekážku uvedenú v ust. § 6 ods. 1 písm. a/ a d/ tohto zákona t.j., že pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby, resp. pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný. Odporca zároveň navrhovateľke ako oprávnenej osobe priznal právo na náhradu za pozemky v podieloch tam uvedených a rozhodol aj o tom, že sa jej poskytne za pozemky v k.ú. P. (špecifikované v rozhodnutí) náhrada podľa § 6 ods. 2 tohto zákona po

právoplatnosti rozhodnutia, pričom náhradu poskytne Slovenský pozemkový fond.

2. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku stotožnil so závermi správneho orgánu, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre priznanie uplatneného nároku v zmysle podanej žiadosti navrhovateľky o vrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v k.ú. Hrhov, ktoré sú špecifikované v rozhodnutí a ktoré pôvodne patrili do vlastníctva jej právnych predchodcov. Podľa krajského súdu z výsledkov dokazovania vykonaného správnym orgánom nepochybne vyplynulo, že navrhovateľka je oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z., ako aj to, že nehnuteľnosti (pozemky), na ktoré si v zákonnej lehote uplatnila reštitučný nárok po svojich právnych predchodcoch, prešli na štát, resp. inú právnickú osobu v rozhodnom období, vymedzenom zákonom, spôsobom, stanoveným v § 3 uvedeného zákona, vychádzajúc aj z nálezu Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 209/2010-29 zo dňa 16.09.2010. Považoval za preukázané aj to, že dôvodom nenavrátania vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam je existencia prekážky uvedená v ust. § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z., t. j. že pozemky boli po prechode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavané a stavba bráni ich poľnohospodárskemu využitiu. Tieto pozemky sa stali súčasťou vodného diela, lebo neslúžili na poľnohospodársku výrobu. V tejto súvislosti krajský súd poukázal najmä na vodoprávne povolenie Krajského národného výboru v Košiciach sp.zn. XI/4-739-16/2-1953 zo dňa 18.01.1954, ktorým síce nedošlo k zmene kvalifikácie poľnohospodárskej pôdy na vodnú plochu, avšak z tohto rozhodnutia vyplynulo právo zrealizovať výstavbu vodného diela Rybníky a k ním patriace vodné zariadenia a podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 06.05.1994, vodoprávne povolenie je stavebným povolením. Z uvedeného vyplýva, že predmetné pozemky (ktoré prešli do vlastníctva štátu na základe rozhodnutia č. Fin 88/ev.19/H/1962 máj zo dňa 28.06.1963, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.08.1963), boli po prechode do vlastníctva štátu zastavené a na parcelách reg. C KN č. 1979/2, 2071/1, 2077/5, 2071/13, 2071/12, 2077/3 zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX k.ú. P. je evidovaná stavba - rybník. Podľa krajského súdu z obsahu administratívneho spisu ako aj z obsahu napadnutého rozhodnutia nesporne vyplýva, že označené parcely boli po prechode do vlastníctva štátu na základe stavebného povolenia zastavané vodným dielom. V tejto súvislosti vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú námietku navrhovateľky o nedostatočnej identifikácii pozemkov, lebo z obsahu administratívneho spisu a samotného rozhodnutia odporcu vyplýva dostatočná identifikácia a kvantifikácia navrhovateľkou žiadaných nehnuteľností (t.j. tých, ktoré boli prevedené do vlastníctva štátu rozhodnutím zo dňa 28.06.1963), ktoré zodpovedajú parcelám reg. „C“, označeným vyššie a toho času vedeným na liste vlastníctva č. XXXX k.ú. P.. Za správny považoval krajský súd aj záver správneho orgánu o naplnení dôvodu pre nevydanie nehnuteľností podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z.. Podľa aktuálneho zápisu pod B1 a B2 na liste vlastníctva č. XXXX k.ú. P. sú označené parcely v podielovom spoluvlastníctve fyzických osôb, ktoré ich nadobudli kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 29.05.1998. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil námietku, že nadobudnutie vlastníckeho práva k týmto parcelám bolo v rozpore so zákonom, pretože aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp.zn. IV.ÚS 209/2010 zo dňa 16.09.2010 uviedol, že označené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. augusta 1963 a v dôsledku toho sa stalo vykonateľným. Preto bez ďalšieho spochybňovať právoplatnosť rozhodnutí správnych orgánov, pokiaľ je rozhodnutie opatrené doložkou právoplatnosti a navyiac aj v konaní pred všeobecným súdom nebola vyslovená neplatnosť označenej kúpnopredajnej zmluvy.

3. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 za použitia § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, ktorým sa domáhala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Poukázala na to, že krajský súd sa dovoľával administratívneho spisu odporcu, ktorého závery prevzal. Krajský súd tak prevzal i názor odporcu, že pri rozhodovaní o reštitučnom nároku vychádzal z právneho názoru vysloveného Ústavným súdom SR v jeho náleze č.k. IV. ÚS209/2010 zo dňa 16.09.2010 a náleze č. IV. ÚS 7/2014 zo dňa 11.06.2016, v ktorom je konštatované, že prechod vlastníckeho práva na štát, na základe rozhodnutia vtedajšieho Okresného národného výboru v Rožňave zo dňa 28.06.1963 bol zoštátnením (znárodnením) vykonaným v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi. V dovetku

odporca vysvetľuje, že k prechodu vlastníckeho práva na štát došlo v dôsledku právneho titulu, na ktorý sa reštitučný nárok vzťahuje podľa uvedeného ustanovenia zákona. Navrhovateľka sa však domnieva, že tu Ústavný súd SR nemal na mysli právny titul, ktorý spadá do reštitučného konania ale to, keď zreteľne uviedol, že zoštátnenie bolo vykonané systémom, ktorý porušoval v tej dobe platné zákony. Ďalej uviedla, že Vládne nariadenie č. 15/1959 Zb. obsahuje nielen ust. § 1 ale i ust. § 2 ods. 1, v zmysle ktorého sa vzťahuje na veci vo vlastníctve fyzických osôb, ktoré užívajú organizácie soc. sektora na plnenie svojich úloh a to na základe nájomného alebo iného právneho pomeru. Československý štát na návrh socialistickej organizácie Štátne rybárstvo n.p. Stupava dotknuté pozemky vyvlastnil. Krajský súd mal teda od odporcu vyžiadať dôkaz pre jeho procesnú obranu tým, aby preukázal zmluvný vzťah štátu alebo Štátneho rybárstva n.p. Stupava s dovtedajším vlastníkom pozemkov k momentu vydania rozhodnutia zo dňa 28.6.1963. Pokiaľ takýto zmluvný vzťah absentuje, sa Štátne rybárstvo n.p. Stupava, ale v tomto poňatí aj štát, zaraďujú medzi iné osoby než nájomcovia, na ktoré sa vzťahuje ust. § 3 ods. 2 uvedeného nariadenia a teda predmetný právny úkon odporcu o vyvlastnení ako aj následne Slovenského pozemkového fondu o predaji tretím osobám, sú zo zákona neplatné. Vyhláška č. 88/1959 Ú.v. opakuje podmienku nájomného alebo iného právneho pomeru a pokiaľ táto podmienka § 11 ods. 1 tejto vyhlášky o najatej veci nie je splnená, nie je tým splnený ani možný postup podľa § 11 vyhlášky. Krajský súd sa taktiež stotožnil so záverom odporcu, že pozemky boli po prechode do vlastníctva štátu zastavané, bez toho, aby toto tvrdenie bolo preukázané. V predmetnom spore sa však jedná o okolnosť, ktorá zadáva podstatu všetkým vysvetleniam navrhovateľky ako aj štátneho orgánu, akým je odporca. Touto okolnosťou je moment, či boli pozemky zastavené pred ich vyvlastnením alebo po ich vyvlastnení. Pravdou však je, že navrhovateľka uviedla, že Krajský národný výbor v Košiciach, referát pre výstavbu vydal dňa 18.1.1954 vodoprávne povolenie vybudovať rybníky na pozemkoch vo vlastníctve jej rodiny bez toho, aby tu existoval hocijaký zmluvný vzťah a teda štát narábal v rozpore s vlastníckym právom existujúceho a riadne v katastri nehnuteľnosti zapísaného vlastníka. V roku 1963 porušiac ďalšie právne predpisy pozemky vyvlastnil z dôvodu, že ide o vodné dielo. Krajský súd pritom nemal ujasnené, kedy boli pozemky zastavané, čo však súdu nebránilo, aby zároveň konštatoval, že považoval námietky navrhovateľky za nedôvodné. Podľa navrhovateľky sú k posúdeniu skutkového stavu, či v čase vyvlastnenia dotknutých pozemkov išlo o zastavané pozemky, alebo tieto boli zastavané až po vyvlastnení rozhodujúce dva údaje. Tým prvým je geometrický plán zo dňa 30.11.1961. Nakoľko súd nevyžiadal dôkaz od odporcu o ukončení kolaudácie v súvislosti s výstavbou vodného diela Rybníky Hrhov, treba prijať začiatok zmeny druhu pozemku z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na zastavanú plochu zriadením uvedeného geometrického plánu zo dňa 30.11.1961. Potom vzniká konkrétny obraz o druhu dotknutých vyvlastnených parciel pred rokom 1961 a po tomto roku, ktoré sa vykazujú podľa stavu pozemkovej knihy a stavom podľa údajov registra C-KN po roku 1961, pričom nie je rozhodujúce kedy to bolo registrované v katastri nehnuteľnosti. Tieto zmeny sú vykázané v rozhodnutí odporcu zo dňa 28.04.2016. Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom paušálnym prijatím formulácie, že pozemky boli po prechode do vlastníctva štátu zastavané sa premietlo aj do cenovej relácie odplaty. Nakoľko navráteniu vlastníckeho práva pôsobí aj druhá prekážka, čo je vlastníctvo fyzických osôb, má sa stať cena dotknutých pozemkov súčasťou rozhodnutia súdu v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok. Uvedenou otázkou sa krajský súd však nezaoberal. Pokiaľ ide o stanovenie ceny v tejto konkrétnej veci ide o prípad vzťahu všeobecnej a špeciálnej právnej normy a pre jeho vyriešenie na jednej strane by mala platiť zásada, že reštitučné zákony majú voči Občianskemu zákonníku povahu zvláštneho predpisu so všetkými dôsledkami z toho pre aplikáciu práva plynúcimi, ale na druhej strane ak už režim reštitučných zákonov neplatí pre túto vec, potom platí úprava všeobecná t.j. Občiansky zákonník. Tu by mal súd poskytnúť navrhovateľke ochranu v zmysle čl. 6 Civilného sporového poriadku práve z dôvodu hlbšieho právneho posúdenia kedy pôsobí nie reštitučná lebo občianskoprávna rovina, ale reštitučná a občianskoprávna rovina súbežne, súčasne a nerozlučne.

5. Odporca sa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky pridržel argumentácie obsiahnutej v jeho rozhodnutí.

6. Slovenský pozemkový fond sa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky stotožnil so závermi krajského súdu a preto žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

7. Účastník konania - E. A. vo vyjadrení k odvolaniu okrem iného uviedol, že navrhovateľkou namietané skutočnosti boli v konaní v plnom rozsahu zodpovedané a majú oporu v administratívnom spise. Správny orgán vo veci uplatneného reštitučného nároku postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi a rozsudok krajského súdu považoval za vecne správny.

8. Podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len S.s.p.“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti O.s.p. pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Podľa § 492 ods. 1 S.s.p., konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľky (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

11. Podľa § 244 ods. 1, 2 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

12. Odvolací súd poukazuje na to, že vo veci aplikovaná právna úprava, konkrétne zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Reštitučné predpisy boli vydané s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd a majú uľahčiť uplatnenie nárokov oprávnených osôb, nie vylúčiť ich podľa všeobecných právnych predpisov. Zároveň si bol zákonodarca vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa teda musí uspokojiť len s nápravou niektorých, a preto výklad týchto právnych predpisov nemôže byť natoľko dogmatický a ústavne nekonformný, že by zakladal de facto voči niektorým osobám krivdy nové. Preto pri aplikácii reštitučných predpisov treba postupovať veľmi citlivo, aby nedošlo k ďalším krivdám.

13. Zákon č. 503/2003 Z.z. v § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až § 39 zákona SNR č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria a b) lesný fond. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že reštitučné zákony nepredpokladajú (neprezumujú) ani jednu z podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach jednotlivých zákonov (v danom prípade § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z.), takže pre úspešné uplatnenie nároku musí oprávnená osoba preukázať uplatnený reštitučný titul.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25.02.1948 do 01.01.1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

15. V ust. § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. sú ustanovené zákonné podmienky, splnením ktorých sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledkoch ustanovených v odseku 1 pod písmenom a/ až t/ a v odsekoch 2 a 3. Právnu úpravu dôsledkov ustanovených zákonom č. 503/2003 Z.z. v § 3 ods. 1 písm. a/ až t/ je potrebné chápať ako taxatívne vymedzenie týchto dôsledkov, za ktorých došlo v rozhodnom období k prechodu vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu, čo je zákonným predpokladom na navrátenie vlastníctva oprávnenej osobe.

16. Podľa § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady.

17. Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ a d/ zákona č. 503/2003 Z.z. vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby, resp. pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný.

18. Pokiaľ nastane prípad uvedený v § 6 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. oprávnenej osobe sa prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu (ďalej len náhradný pozemok) v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky, a to a/ v prvom poradí v tom istom katastrálnom území, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok alebo v inom katastrálnom území obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, b/ v druhom poradí v katastrálnych územiach obcí bezprostredne susediacich s obcou, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, alebo c/ v treťom poradí v okrese, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada. Ak oprávnená osoba s náhradným pozemkom trikrát nesúhlasí, poskytne sa jej náhrada v peniazoch. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166,- €. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch (§ 6 ods.2 zákona č. 503/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov).

19. Podľa § 6 ods. 6 zákona č. 503/2003 Z.z., oprávnená osoba môže vyzvať Slovenský pozemkový fond alebo správcu na vydanie náhrady do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia obvodného pozemkového úradu. Vo výzve oprávnená osoba uvedie, či náhradu požaduje v peniazoch alebo formou náhradného pozemku. Slovenský pozemkový fond alebo správca je povinný do jedného roka od výzvy oprávnenej osoby jej ponúknuť náhradný pozemok. Po uplynutí lehoty na výzvu právo oprávnenej osoby na náhradu zaniká.

20. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie, ktoré mu predchádzalo na základe navrhovateľkou uplatneného reštitučného nároku v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. uplatneného dňa 27.12.2004 na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade Rožňava na navrátenie vlastníctva k pozemkom v k.ú. P., ktoré boli vo vlastníctve jej právnych predchodcov V. P. rod. L., E. C. rod. D. (staré matky účastníčky konania) a J. C. (otca účastníčky konania) ako pôvodných vlastníkov nehnuteľností. Rozhodnutím finančného odboru Okresného národného výboru v Rožňave č. Fin.88/ev.19/H/1962 máj zo dňa 28.06.1963 prešli nehnuteľnosti do vlastníctva čsl. štátu. Kúpnu zmluvou zo dňa 29.05.1998 Slovenský pozemkový fond v Bratislave odpredal nehnuteľnosti v k.ú. P. fyzickým osobám Ing. Ľ. E. (právny predchodca účastníčky 2. Z. E.) a E. A.. Odvolací súd posudzovanú vec skúmal najmä z pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v odvolaní a či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

21. Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti,

sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

22. Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

24. Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktorý na základe uplatneného reštitučného nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom zo dňa 27.12.2004 právny nárok oprávnenej osoby posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z.z. a z dôvodu, že oprávnenej osobe nemožno navrátiť vlastníctvo k pozemkom v k.ú. P. pôvodne vedeným v pzkn. vl.č. 42, 66, 156, 314, 824, 26, 1078/a bolo oprávnenej osobe priznané právo na náhradu za pozemky (v podiele špecifikovanom v rozhodnutí).

25. Odvolací súd mal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, tvoriaceho súčasť spisu krajského súdu preukázané, že na Okresnom súde v Rožňave prebiehalo pod. sp.zn. 10C/156/01 konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Zhodne ako v konaní pred správnym orgánom, tak aj v občianskoprávnom konaní okresný súd konal a rozhodoval o právnych otázkach navrhovateľov tohto súdneho konania, najmä posúdenie predbežnej otázky, že k vyvlastneniu sporných nehnuteľností na základe rozhodnutia bývalého ONV v Rožňave nedošlo. V odôvodnení právoplatného rozhodnutia č.k. 10C/156/01-178 zo dňa 26.09.2001 okresný súd dospel k záveru, že v zmysle § 6 Vládneho nariadenia 15/1959 Zb. nehnuteľnosti uvedené v rozhodnutí č. Fin.88/ev.19/H/1962 majú zo dňa 28.06.1963 dňom 15.08.1963 prešli do vlastníctva štátu v správe Štátneho rybárstva n.p. v Stupave. Obvodný pozemkový úrad Rožňava, t. j. odporca nespochybnil rozsudok Okresného súdu v Rožňave č.k. 10C/156/01-178, ktorý potvrdil Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 12Co/301/01-211 zo dňa 19.02.2002. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č.k. IV. ÚS209/2010-29 zo dňa 16.09.2010 potvrdil, že prechod vlastníckeho práva na štát na základe rozhodnutia Okresného národného výboru v Rožňave č. Fin.88/ev.19/H/1962 majú zo dňa 28.06.1963 bol zoštátnením (znárodnením) vykonaným v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady, čím bola splnená podmienka uvedená v § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z.z., teda, že k prechodu vlastníckeho práva na štát došlo v dôsledku právneho titulu, ktorý je možné reštituovať podľa uvedeného ustanovenia.

26. Z administratívneho spisu odvolací súd taktiež zistil, že nehnuteľnosti ktoré prešli do vlastníctva štátu v správe Štátneho rybárstva n.p. v Stupave v zmysle § 6 Vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb., ktoré sa vzťahovalo na veci vo vlastníctve fyzických osôb, alebo súkromných právnických osôb, ktoré užívali na plnenie svojich úloh organizácie socialistického sektora, na základe nájomného, alebo iného právneho pomeru vzniknutého pred účinnosťou tohto nariadenia, pred dňom 25.03.1959 boli už od roku 1954 súčasťou vodného diela Rybníky v k.ú. P., stavba ktorého bola povolená rozhodnutím Zn. XI./4- 739-16/2-1953 zo dňa 18.01.1954, ktoré vydal Krajský národný výbor v Košiciach referát pre výstavbu. Pozemky pôvodného vlastníka boli v užívaní organizácie socialistického sektora od roku 1954, ktorá ich užívala na plnenie svojich úloh. Stali sa súčasťou vodného diela, preto neslúžili na poľnohospodársku výrobu. Zápis nehnuteľností do katastra na základe rozhodnutia č. Fin.88/ev.19/H/1962 majú zo dňa 28.6.1963 prešetrila Okresná prokuratúra v Rožňave, z ktorej rozhodnutia Pd 4018/99-10 zo dňa 4.8.1999 vyplýva, že odkladá podnet na prešetrovanie zápisu nehnuteľností do katastra, nakoľko nezistila

dôvod na podanie protestu. Prokurátor konštatoval, že záznamy vykonané Katastrálnym úradom v Rožňave boli na základe listín osvedčujúcich vlastnícke práva štátu vzniknuté pred 1.1.1993 a postupom Katastrálneho úradu nebolo porušené ustanovenie § 38 ods. 2 vyhlášky UGKaK SR č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo z vykonaného dokazovania preukázané, že oprávnená osoba spĺňa zákonné podmienky podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., reštitučný nárok si uplatnila v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 tohto zákona a preukázala právny titul podľa § 3 ods. 1 písm. n/ zákona t.j. znárodnenie vykonané v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady. Odvolací súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. Odporca v rámci správnej úvahy vyhodnotil všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Krajský súd a ani odvolací súd nemal podklady, ktoré by spochybnili alebo vyvrátili ich pravdivosť. Odporca i krajský súd z vykonaných dôkazov vyvodili správny právny záver o právnom nároku navrhovateľky na náhradu za pozemok bližšie identifikovaný v bode 2. preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z., ktorý sa po právoplatnosti rozhodnutia oprávnenej osobe poskytne. Nakoľko pôvodné pozemky, tak ako to vyplynulo z rozsiahleho dokazovania, boli súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, preto náhradu poskytne Slovenský pozemkový fond. Odvolací súd sa stotožnil s týmto záverom a dospel k záveru, že rozhodnutie a postup odporcu bol v súlade so zákonom. Odvolací súd považoval námietky navrhovateľky uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za opakujúce sa a za nedôvodné, ktoré nemohli mať za následok úspešnosť jej odvolacieho návrhu.

28. Pokiaľ sa navrhovateľka odvolávala na skutočnosť, že rozhodnutím Okresného národného výboru v Rožňave č. Fin.88/ev.19/H/1962 máj zo dňa 28.06.1963, na základe ktorého došlo k prechodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na štát, bol porušený v tom čase platný právny predpis, odvolací súd poukazuje na to, že uvedená skutočnosť nebola spochybnená, keď vyplýva aj zo samotného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV.ÚS 209/2010 zo dňa 16.09.2010. Táto okolnosť bola v reštitučnom konaní vyhodnotená ako splnenie podmienky v zmysle § 3 ods. 1 písm. n/ zákona č. 503/2003 Z. z., t.j., že k prechodu vlastníckeho práva na štát došlo v dôsledku právneho titulu, ktorý je možné reštituovať podľa tohto ustanovenia. K navrhovateľkou nastolenej úvahe, v zmysle ktorej je podstatné, či k zastavaniu dotknutých pozemkov došlo pred alebo po ich vyvlastnení odvolací súd uvádza, že rozhodujúcou pre splnenie podmienky v zmysle § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. bola skutočnosť, že pozemky boli zastavané v období ich užívania štátnym rybárstvom n.p. v Stupave, resp. že v čase uplatnenia reštitučného nároku boli zastavané vodným dielom. K námietke navrhovateľky, že náhrada za vyvlastnené pozemky mala byť koncipovaná na kombinácii občianskoprávnej a reštitučnej právnej úpravy, keď poukázala na § 37 ods. 1 zákona 330/1991 Zb. odvolací súd uvádza, že predmetná právna úprava sa vzťahuje na užívacie podiely a práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, t.j. nevzťahuje sa na vec navrhovateľky

29. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s opravným uznesením ako vecne a právne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

30. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s §250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporca v zmysle zákona nemá nárok na náhradu trov konania).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák.č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.